

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยพายัพเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งโดยสภาคริสตจักรในประเทศไทยและได้เปิดสอนมานานกว่า 25 ปี จากการเริ่มดำเนินการสอนในปี พ.ศ. 2517 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 189 คน ในปัจจุบัน(ปีการศึกษา 2542)มหาวิทยาลัยพายัพมีการเปิดสอนในระดับปริญญาตรี 9 คณะ 24 สาขาวิชา และระดับบัณฑิตวิทยาลัย 3 สาขาวิชา (ระเบียบการศึกษา และหลักสูตรการศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ, 2542) และจำนวนนักศึกษาได้เพิ่มสูงขึ้นเป็น 8,997 คน ในปี พ.ศ. 2542 (ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2517 - 2542

ปีการศึกษา	ระดับปริญญาตรี (คน)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปีการศึกษา	ระดับปริญญาตรี (คน)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
2517	189	-	2530	3,420	9.76
2518	354	87.30	2531	3,450	0.88
2519	563	59.04	2532	3,547	2.81
2520	896	59.15	2533	4,068	14.69
2521	987	10.16	2534	4,806	18.14
2522	1,196	21.18	2535	5,492	14.27
2523	1,347	12.63	2536	5,850	6.52
2524	1,642	21.90	2537	6,604	12.89
2525	1,770	7.80	2538	7,025	6.38
2526	1,820	2.83	2539	7,645	8.83
2527	2,210	21.43	2540	8,298	8.54
2528	2,780	25.79	2541	8,922	7.52
2529	3,116	12.09	2542	8,997	0.84

ที่มา : สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, รายงานประจำปี 2542.

อย่างไรก็ตาม เมื่อมหาวิทยาลัยพายัพมีจำนวนนักศึกษามากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาก็เกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) ที่พื้นฐานภาพจากการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับที่สูงโดยอยู่ในระดับร้อยละ 14-19 ต่อปี (ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.2 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่พื้นฐานภาพระหว่างปีการศึกษา 2537 - 2542

ปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษาภาคปกติ (คน)	จำนวนศึกษาที่ พื้นฐานภาพ (คน)	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	สัดส่วนของนักศึกษาที่ พื้นฐานภาพต่อนักศึกษา ทั้งหมด (ร้อยละ)
2537	5,939	1,010	-	17.01
2538	6,272	1,017	0.69	16.21
2539	6,940	1,319	29.70	19.01
2540	7,609	1,222	-7.35	16.06
2541	8,314	1,174	-3.93	14.12
2542	8,488	1,238	5.45	14.59

ที่มา : สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, รายงานประจำปี 2542.

ซึ่งการสูญเสียนี้ไม่เพียงแต่เป็นการสูญเสียของนักศึกษาที่ต้องพื้นฐานภาพจากการเป็นนักศึกษา เนื่องจากมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเท่านั้น แต่มหาวิทยาลัยพายัพยังต้องสูญเสียทั้งในแง่รายได้และโควต้า ในการกู้ยืมเงินจากรัฐบาล ตลอดจนนักศึกษาเหล่านี้สูญเสียโอกาสทางสังคมในการที่จะเรียนจบได้งานทำ และมีรายได้ด้วยตนเอง ซึ่งเมื่อนำเอาความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมาคำนวณเพื่อคิดออกมาเป็นต้นทุนที่เป็นตัวเงินแล้ว ในแต่ละปีจะมีมูลค่านับสิบล้านบาท เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการสูญเสียดังกล่าวพบว่ากลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหนึ่งในกลุ่มวิชาที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยพายัพได้ประสบปัญหาในเรื่องของการสัมฤทธิ์ผลในการสอบโดยนักศึกษาที่พื้นฐานภาพจำนวนไม่น้อยที่ได้รับเกรด F ในวิชานี้และนำไปสู่เกรดเฉลี่ยรวมที่ต่ำกว่า 1.5 ที่เป็นเกณฑ์ให้พื้นฐานภาพ โดยในแต่ละปีมีนักศึกษาที่ได้รับเกรดเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับ D⁺ เป็นจำนวนมาก (ดังรายละเอียดตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.3 แสดงผลการเรียนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค (EC 201) และวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค (EC 202)

เกรด	ภาคการศึกษาที่ 1				ภาคการศึกษาที่ 2			
	EC 201		EC 202		EC 201		EC 202	
	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ	จำนวน นักศึกษา (คน)	ร้อยละ
A	9	1.14	-	-	1	0.38	-	-
B ⁺	18	2.28	-	-	-	-	-	-
B	31	3.93	1	0.48	4	1.52	4	0.70
C ⁺	88	11.17	4	1.91	3	1.14	15	2.62
C	263	33.38	30	14.28	25	9.47	110	19.23
D ⁺	120	15.23	30	14.28	18	6.82	110	19.23
D	147	18.66	58	27.62	113	42.80	209	36.54
F	65	8.25	69	32.86	62	23.48	87	15.21
W	47	5.96	18	8.57	38	14.39	38	6.47
รวม	788	100.00	210	100.00	264	100.00	572	100.00

ที่มา : สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ

จากปัญหาดังกล่าวนำไปสู่สิ่งที่ควรตระหนักคือมีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในวิชาเศรษฐศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ อันเป็นสาเหตุทำให้เกรดเฉลี่ยรวมต่ำและนำไปสู่การเกิดการสูญเสียโดยการผันสภาพจากการเป็นนักศึกษาในที่สุด ซึ่งถ้าสามารถทราบสาเหตุเหล่านั้นได้ ก็จะนำไปสู่วิธีการในการแก้ไขปัญหาที่ตรงเป้าหมาย

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงพยายามอธิบายว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการเข้าชั้นเรียนและมีผลต่อความสัมพันธ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ โดยจะเน้นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดการสูญเสีย ดังที่กล่าวมาแล้วอีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อคณะเศรษฐศาสตร์และคณะอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยพายัพในการนำข้อมูลการศึกษามาปรับใช้ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยพายัพที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยพายัพที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเข้าชั้นเรียน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงให้นักศึกษามีความสนใจในการที่จะเข้าชั้นเรียนของวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาคมากขึ้น ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้นในอนาคต

1.3.2 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจในการที่จะปรับปรุงการจัดการศึกษาเพื่อให้มีส่วนช่วยทำให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนมีการเข้าชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้นในอนาคต

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการมุ่งเน้นการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดในแบบจำลองว่ามีอิทธิพลต่อการเข้าชั้นเรียนและความสัมพันธ์ผลทางการศึกษา โดยจะศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาคของมหาวิทยาลัยพายัพที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี (เฉพาะภาคปกติ) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) ทั้งหมด 9 ตอน

1.5 นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ภาคปกติไม่นับรวมนักศึกษาภาคค่ำ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543

คณะ หมายถึงคณะที่กำหนดให้นักศึกษาคือลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาเลือกอิสระหรือต้องลงก่อนที่จะไปลงวิชาเอก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ประกอบด้วย คณะบัญชีการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ โดยที่นักศึกษาจากคณะมนุษยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์มาลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นวิชาเลือกเสรี

วิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค หมายถึงวิชาที่ศึกษาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยมูลค่าราคาและการจัดสรรทรัพยากร พฤติกรรมของผู้บริโภคปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดอุปสงค์และอุปทานของสินค้า การกำหนดราคาของปัจจัยการผลิตในตลาดที่มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์

ความสัมพันธ์ผลทางการศึกษา หมายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของคะแนนรวมที่ได้จากการสอบกลางภาคและปลายภาคตลอดจนคะแนนเก็บในชั้นเรียนโดยคิดจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

การเข้าชั้นเรียน หมายถึงการวัดความถี่ในการเข้าชั้นเรียนโดยในที่นี้ใช้การวัดเป็นร้อยละของการเข้าชั้นเรียนทั้งหมด โดยจะคิดเป็นร้อยละ 100 ถ้าเข้าชั้นเรียนทุกคาบ